

NAT-sektionens arbejdsprogram 2023-2025

I. Baggrund

- De **mange og indbyrdes forbundne globale kriser**, vi står over for – virkningerne af covid-19-pandemien, klima- og biodiversitetskriserne (som også påvirker vores fødevarereproduktionssystemer), stigende leveomkostninger og konsekvenserne af konflikter i Ukraine og andre steder – vil fortsætte med at påvirke NAT-sektionens arbejde i indeværende halvdel af mandatperioden fra 2023 til 2025. NAT-sektionen vil navnlig fortsat skulle overveje eftervirkningerne af krigen i Ukraine på de forskellige relevante arbejdsområder i sektionen.
- Den **europæiske landbrugs- og landbrugsfødevarerektor** gjorde en stor indsats under pandemien og formåede til enhver tid at opretholde et udbudsniveau for at imødekomme befolkningens behov. Selv i disse måneder med energikrise og forsyningsafbrydelser, som i vid udstrækning skyldes invasionen af Ukraine, fortsætter sektoren med at reagere. I anden halvdel af mandatperioden skal NAT-sektionen fortsat arbejde på at styrke landbrugsfødevarerektor systemet under hensyntagen til alle aktører i landbrugsfødevarerekæden, så det fortsat kan reagere effektivt ved at konsolidere sin strategiske rolle og sikre sin bæredygtige konkurrenceevne¹ i tilfælde af flere kriser.
- **NAT-sektionen bør bygge videre på det grundlag**, der er lagt i de seneste år, fastholde den "røde linje" og fremme langsigtede strategier baseret på 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling og målene om klimaneutralitet, der er fastsat i den europæiske grønne pagt.
- **Valget til Europa-Parlamentet og nybeskikkelsen af Kommissionen** i 2024 vil give mulighed for ikke blot at reagere på høringsanmodninger, men også for at sætte dagsordenen for fremtiden.
- **NAT-sektionen vil gennem sit arbejde fortsætte med at udvikle processer og strukturerede tilgange** med henblik på en stærkere indvirkning på de politiske beslutningsprocesser i tæt samarbejde med sine organer og strukturer (Observatoriet for Bæredygtig Udvikling, den permanente studiegruppe om bæredygtige fødevarerektor systemer, ad hoc-gruppen om COP, den europæiske interessentplatform for cirkulær økonomi) og med de øvrige EØSU-sektioner/CCMI.

¹ "For at en samlet EU-fødevarerektor politik kan få egentlig relevans for de europæiske forbrugere, er det af afgørende betydning, at fødevarer, der produceres på bæredygtig vis i EU, er konkurrencedygtige. Dette indebærer, at den europæiske landbrugsfødevarerektor er i stand til at levere fødevarer til forbrugere til priser, der omfatter ekstra omkostninger til kriterier såsom bæredygtighed, dyrevelfærd, fødevareresikkerhed og ernæring, men også en rimelig indtægt til landbrugerne, og som samtidig fastholder dens position som det foretrukne valg for det store flertal af forbrugere". Udtalelsen *Civilsamfundets bidrag til udviklingen af en samlet fødevarerektor politik i EU*, punkt 5.8, [EUT C 129 af 11.4.2018, s. 18](#).

II. Tværgående principper og arbejdsmetoder

- Det er afgørende at **fremme civilsamfundets strukturerede inddragelse** i udformningen, gennemførelsen og overvågningen af de forskellige politikker. NAT-sektionen vil fortsat støtte og videreudvikle forslag og initiativer til fremme af en mere deltagelsesbaseret tilgang ved at konsolidere eksisterende initiativer (såsom ECESP og pagten for landdistrikterne) og fremme nye initiativer (såsom et europæisk fødevarerpolitisk råd og et forum for interessenternes engagement i gennemførelsen af verdensmålene for bæredygtig udvikling). Underrepræsenterede grupper (f.eks. oprindelige samfund) vil også i højere grad blive inddraget.
- **Styrkelse af de unges engagement:** EØSU har i nogle år arbejdet på at finde ud af, hvordan unges stemme bedre kan integreres i udvalgets arbejde og i EU's beslutningsproces på en struktureret og meningsfuld måde. NAT har været banebrydende i denne indsats og vil fortsat være engageret i at styrke de unges og ungdomsorganisationernes stemme om klima og bæredygtighed gennem projekterne: [rundborde diskussioner for unge om klima og bæredygtighed](#), [EØSU's ungdomsdelegation til COP](#) og [den europæiske interessentplatform for cirkulær økonomi \(ECESP\)](#).
- **Integration af bæredygtighed, cirkularitet, landskabssikring og EU's ungdomstest på tværs af sektionens prioriteter:** Alle NAT-sektionens aktiviteter bør bidrage til gennemførelsen af verdensmålene for bæredygtig udvikling, og forbindelsen til verdensmålene for bæredygtig udvikling bør gøres eksplicit, når det er muligt. For at den cirkulære økonomi kan blive til et "cirkulært samfund", bør cirkularitetsprincipperne også indarbejdes i alt NAT-sektionens politiske arbejde, f.eks. om bæredygtige fødevarer systemer, biodiversitet og landdistrikter. NAT-sektionen vil bestræbe sig på at vurdere den forventede virkning af nye lovgivningsinitiativer for landdistrikterne ("landskabssikring"²) ved at anvende princippet om "ikke at lade nogen i stikken" og fremhæve landdistrikternes potentiale med hensyn til at nå verdensmålene for bæredygtig udvikling på tværs af alle sektioners udtalelser. NAT vil også bidrage til EØSU's tilsagn om effektivt at gennemføre [EU-ungdomstesten](#) og [resolutionen om det europæiske ungdomsårs varige aftryk](#), baseret på resultaterne af det kommende studie om [Struktureret inddragelse af unge i opfølgningen på det europæiske ungdomsår 2022](#).
- **Fremme af viden, færdigheder og uddannelse inden for bæredygtighed for hele befolkningen fra en tidlig alder på tværs af de forskellige politikområder.** Som opfølgning på NAT-sektionens tidligere arbejde er det vigtigt at etablere kritisk tænkning og viden om verdensmålene for bæredygtig udvikling – og mere specifikt om landbrug og bæredygtige fødevarer – navnlig for unge, og skabe diskussionsfora (f.eks. om landbrug, fødevarer systemer og den cirkulære økonomi) og fremhæve karrieremuligheder i disse sektorer.

² Se [EU's langsigtede vision for landdistrikterne](#) – næsten 30 % af EU's befolkning bor i landdistrikterne.

- **Vedtagelse af en tilgang baseret på grundlæggende rettigheder på tværs af alle NAT-sektionens arbejdsområder**, herunder f.eks. retten til bæredygtige og sunde fødevarer, sunde miljøer osv., der er forankret i en velfærdsøkonomi.
- **Anvendelse af fremsynstilgangen** i NAT-sektionens udtalelser og forskellige initiativer for at sikre, at vores anbefalinger vil gavne på lang sigt og bidrage til at opbygge åben strategisk autonomi og bæredygtighed i EU, navnlig i landbrugsfødevarerektoren.
- **Sikring af et tæt samarbejde med andre EØSU-sektioner/-organer** inden for alle NAT-relaterede politikområder. Kun ved at nedbryde barrierer og arbejde sammen kan vi finde systemiske løsninger på de komplekse udfordringer, vi står over for.
- **Styrkelse af opfølgningen af udtalelser og kommunikation** gennem strategiske tilgange for at opnå større gennemslagskraft.
- **Fremme af holdånd mellem NAT-sektionens medlemmer og sekretariatet** gennem fælles skabelse og fælles design: Vi har forskellige roller, og vi kan bruge vores individuelle styrker til at opnå bedre resultater. Sekretariatet kan støtte og ruste medlemmerne til at udfylde EØSU's rådgivende rolle, men også til at blive "historiefortællere" om, hvad der sker i praksis.
- **"Handling bag ordene" – foregå med et godt eksempel inden for bæredygtige og inklusive arbejdsmetoder** gennem fortsat samarbejde med EMAS (plastfri, reduktion af madspild, blød mobilitet, bæredygtigt indkøb, klimaneutralitet osv.), optimere brugen af digitale værktøjer, webinarer osv. og gøre arrangementer mere inkluderende (kønsbalance, unges deltagelse, række ud over "Bruxelles-boblen" ved f.eks. at inddrage lokalsamfund, oprindelige folk osv.).

III. Overordnet prioritet

Den overordnede prioritet vil bygge på den foregående mandatperiode og fokusere på:

"Fremme af den systemiske forandrings- og trivselsøkonomi, som vi har brug for, for en vellykket gennemførelse af den europæiske grønne og sociale pagt og målene for bæredygtig udvikling hen imod en retfærdig omstilling. Dette vil bl.a. bidrage til mere bæredygtige og mere retfærdige landbrugsfødevarer-systemer og blomstrende landdistrikter, samtidig med at planetens grænser respekteres."

I en situation med mange kriser er målene for bæredygtig udvikling fortsat vores kompas som den eneste universelle vision for fred, socioøkonomisk velstand og miljømæssig bæredygtighed, vi har. Manglende gennemførelse af verdensmålenes principper om social inklusion, ren energi, universel adgang til offentlige tjenester og ansvarligt forbrug og ansvarlig produktion vil føre til yderligere kriser og geopolitisk rivalisering. Manglende gennemførelse af verdensmålene for bæredygtig udvikling vil også være til skade for erhvervslivet og den fremtidige konkurrenceevne.

Målene om klimaneutralitet og retfærdig omstilling vil forhåbentlig også fortsat stå højt på institutionernes dagsorden i de kommende år. Under alle omstændigheder **vil udvikling af den sociale dimension af den grønne omstilling under hensyntagen til klodens begrænsninger være afgørende for at opnå en velfærdsøkonomi, et mere bæredygtigt og retfærdigt landbrugsfødevarer-system og en mere afbalanceret udvikling af landdistrikter og byområder.** Omstillingen til bæredygtighed vil kun lykkes, hvis den er baseret på bred støtte, retfærdig omstilling, og hvis alle dele af samfundet deltager aktivt heri. I en situation, hvor et stigende antal civilsamfundsaktører og den akademiske verden fremmer en systemisk og transformativ tilgang til at kombinere social velfærd og bæredygtig økonomisk udvikling med respekt for klodens begrænsninger, vil NAT-sektionens igangværende arbejde hen imod en velfærdsøkonomi, der ikke blot handler om vækst, være mere relevant end nogensinde.

IV. Politiske prioriteter

1. NAT-sektionen vil arbejde for at **fremskynde gennemførelsen af verdensmålene for bæredygtig udvikling** i den nye halvdel af mandatperioden i tæt samarbejde med Observatoriet for Bæredygtig Udvikling ved at fortsætte bestræbelserne på at opfordre til en overordnet EU-strategi for verdensmålene for bæredygtig udvikling og foreslå en mere struktureret inddragelse af civilsamfundsaktører (som EØSU kunne tilbyde et samlende rum) og fremme politikkoherens. NAT-sektionen vil fortsat udarbejde relaterede udtalelser og bidrag i samarbejde med de øvrige EØSU-sektioner/CCMI, hvor det er relevant, deltage i det årlige politiske forum på højt plan i New York og samarbejde med centrale interessenter og netværk såsom SDSN og ESDN.
2. **Klimaneutralitet** er fortsat kernen i NAT-sektionens arbejde og berører mange andre aspekter af EØSU's prioriteter. NAT-sektionen vil fortsætte arbejdet i den etablerede ad hoc-gruppe om UNFCCC og forberede vores deltagelse i FN's årlige klimakonferencer i tæt samarbejde med GD CLIMA og civilsamfundsorganisationer for at bidrage til at opnå klimaneutralitet i EU senest i 2050.
3. **Den cirkulære økonomi** vil fortsat være en tværgående prioritet i tæt samarbejde med INT-sektionen og GD ENV/GD RTD samt med inddragelse af de øvrige sektioner og CCMI, hvor det er relevant, for at integrere den brede vifte af sager fra lovgivningsarbejdet. Under ledelse af koordinationsgruppen bestående af 24 organisationer fra civilsamfundet vil succeshistorien om den europæiske interessentplatform for cirkulær økonomi fortsat fremme gennemførelsen af den nye handlingsplan for den cirkulære økonomi og dermed fremskynde overgangen til et cirkulært samfund i og uden for Europa. I forbindelse med dette prioriterede område vil NAT-sektionen desuden fortsætte og styrke sit arbejde med bioøkonomien ved at forbinde fødevarer og landbrug med den cirkulære økonomi og deltage i det europæiske forum for bioøkonomisk politik.

4. **Fremme af en omfattende fødevarerpolitik – Mod en mere bæredygtig fælles landbrugspolitik og fælles fiskeripolitik**

- **Mere bæredygtige og mere retfærdige fødevarer-systemer** vil fortsat være en hovedprioritet for NAT-sektionen, navnlig i forbindelse med den kommende ramme for bæredygtige fødevarer-systemer. Rammen vil danne grundlag for de systemiske ændringer, som alle aktører i fødevarer-systemet har brug for. Den vil også skabe en ramme for den fremtidige forvaltning af fødevarer-systemerne, som forhåbentlig kunne omfatte oprettelsen af et europæisk fødevarer-politisk råd. Sektionen vil navnlig fokusere på at fremme effektiv og inklusiv forvaltning af bæredygtige fødevarer-systemer og på at fremme en åben strategisk autonomi for bæredygtige fødevarer. EØSU har allerede foreslået, at alle fremtidige EU-handelsaftaler inkorporerer F2F og biodiversitetsstrategierne under den grønne pagt som globale standarder for bæredygtighed. EU er frontløber med hensyn til fødevarerers bæredygtighed og kvalitet og bør sikre **reel gensidighed i standarder i handelsaftaler**, navnlig med hensyn til velfærd, bæredygtighed, gennemsigtighed og sporbarhed fra jord til bord. Dette er nødvendigt i en stadig mere konkurrencepræget og åben global kontekst. Det er også vigtigt at se på forholdet til nabolandene.
- **Et mere bæredygtigt og mere retfærdigt landbrug:** NAT vil fortsat støtte gennemførelsen af jord til bord-strategien og samtidig yde støtte og konkrete værktøjer til EU's landbrugere og landbrugsarbejdere (f.eks. gennem salgsfremmende foranstaltninger, kvalitetsordninger, oprindelsesmærkning, forbud mod illoyal handelspraksis, støtte til lokale produktions- og distributionsordninger osv.), skabe alternative økonomiske indtægtskilder i landdistrikterne (f.eks. gennem vedvarende energi), fremme generationsskifte, fremme sektionens tidligere arbejde med proteinstrategien og i god tid fremsætte anbefalinger til den nye Kommission i forbindelse med den næste revision af den fælles landbrugspolitik, navnlig gennem en initiativudtalelse.
 - Den fælles landbrugspolitik har været af central betydning for den europæiske integration, men vi må arbejde på at forbedre den for at opfylde de økonomiske, sociale og miljømæssige behov. Et fremtidssikret landbrugsfødevarer-system bør sikre bedriftenes og landbrugsfødevarer-industriens levedygtighed, navnlig familielandbrug og små og mellemstore virksomheder.
 - NAT-sektionen vil også fremme gennemsigtighed i hele markedsføringskæden. Klare mærkningsregler for forbrugerne, oprindelsesangivelser med BGB og BOB og kontrol med spekulative processer, der påvirker forbrugere og producenter, vil bidrage til at undgå forvriddning af markedet og skade hele kæden.
- **Bæredygtigt fiskeri** (herunder **akvakultur**): NAT vil udvikle en omfattende vision, der fremmer en retfærdig omstilling for sektoren og samtidig fremmer dekarbonisering, beskytter biodiversiteten, fremhæver ernæringsmæssige aspekter i forbindelse med sund kost og fremmer mulighederne for landdistrikterne. Gennemførelsen af visionen kan derefter tilpasses de særlige lokale og nationale forhold.

5. **Genopretning og bevarelse af naturkapital – En sund planet for sunde mennesker**

- **Biodiversitet:** Den globale Kunming-Montreal-ramme for biodiversitet fra 2022 markerede et historisk resultat i bekæmpelsen af tab af biodiversitet. Der skal dog gøres meget mere for at beskytte og genoprette de naturlige økosystemer, som mennesker og størstedelen af deres økonomiske aktiviteter er afhængige af (f.eks. af store rovdyr). Navnlig bør mennesker genoverveje deres forhold til naturen, og der er behov for en ændring af fortællingen. NAT-sektionen vil øge indsatsen i den nye mandatperiode for at sikre en mere struktureret tilgang til beskyttelse af biodiversitet og øge synergierne mellem COP-processerne for klima og biodiversitet.
- **Miljøbeskyttelse (luft, vand, jord):** NAT-sektionen vil fortsat integrere miljøbeskyttelsesordninger og ordninger for udvidet producentansvar i alle EU-politikker. Dette er fortsat afgørende for at forebygge og afhjælpe forurening af luft, vand, jord og forbrugerprodukter. NAT vil navnlig også bidrage til EØSU's igangværende arbejde med at fremme en mere strategisk tilgang til vand gennem en blå EU-aftale. Forbindelserne mellem miljøbeskyttelse, en cirkulær økonomi og velfærdsøkonomi og borgernes sundhed vil blive styrket.
- **En rettighedsbaseret tilgang for mennesker og natur – Retten til et sundt miljø og gennemførelsen og den løbende forbedring af EU's miljølovgivning:** Da menneskerettigheder og miljø er indbyrdes afhængige, er et rent, sundt og bæredygtigt miljø nødvendigt for fuldt ud at kunne udøve de grundlæggende menneskerettigheder såsom retten til liv, sundhed, fødevarer, vand og sanitet og udvikling. I den forbindelse er handling for en Europæisk Union, hvor miljørettighederne reelt gennemføres og løbende forbedres, den mest effektive vej frem. NAT-sektionen vil bygge videre på de seneste års arbejde med at videreudvikle en rettighedsbaseret tilgang for mennesker og natur.

6. **Hen imod en bæredygtig udvikling af landdistrikter/byområder – Gennemførelse af en holistisk strategi**

- **Bidrage yderligere til processen for fremme af pagten for landdistrikterne på politisk plan.** Offentlig deltagelse er afgørende for at sikre en bæredygtig udvikling af landdistrikter/byområder: Europa bør lytte til landdistrikterne og dens samfund – dette rækker ud over landbrugssektoren. Specifikke NAT-aktiviteter kunne f.eks. indebære yderligere deltagelse i den fælles udformning af pagten for landdistrikterne og i tilrettelæggelsen af den halvårige konference om pagten for landdistrikterne, inddragelse af EØSU's medlemmer på nationalt plan for at fremme forpligtelser (lokal deltagelse), fremme og gennemførelse af pagten for landdistrikterne gennem interne EØSU-møder i sektionerne/CCMI og observatorierne, f.eks. om mobilitet i landdistrikterne, digital omstilling... eller gennem afholdelse af ad hoc-møder, eventuel afholdelse af en EØSU-civilsamfundspris eller et "Dit Europa, din mening"-arrangement om landdistrikter.
- **Fortsætte med at udvikle en holistisk strategi,** øge samarbejdet med andre organer og sektioner (f.eks. ECO, SOC) med henblik på at fremme en mere struktureret tilgang i

udvalget og også med eksterne interessenter og andre institutioner (RU, Kommissionen, Europa-Parlamentet). Europæiske landdistrikter og byområder udvikler sig ikke ensartet. Det er afgørende at fremme politikker, der bremser denne tendens, sikrer en retfærdig og bæredygtig omstilling til en velfærdsøkonomi i alle områder og bidrager til genopretning af befolkningsbalancen.

V. NAT-sektionen og dens organer – en fælles arkitektur

NAT-sektionens kompetencer er: bæredygtige fødevarer systemer, landbrug, fiskeri, miljøbeskyttelse og biodiversitet, skovbrug, udvikling af landdistrikter og byområder, bæredygtig udvikling, klimapolitik og klimaindsats, cirkulær økonomi – som anført i EØSU's præsidium's afgørelse om rationalisering af udvalgets strukturer og organer.

NAT-sektionen omfatter tre andre organer: Observatoriet for Bæredygtig Udvikling, den permanente studiegruppe om bæredygtige fødevarer systemer og ad hoc-gruppen om UNFCCC COP. Derudover varetager NAT og INT sekretariatet for EØSU's og Kommissionens fælles interessentplatform for cirkulær økonomi. Disse organers arbejde vil blive kædet sammen med NAT-sektionens hovedarbejde for at fremme synergier, sikre sammenhæng og maksimere virkningen.

